

**การพัฒนาชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี
สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์
The Development of Learning Media on LED-TV of
Vocational Certificate Students of Electronic Program**

กรณ์ ศิริรัตน์*

Korn Sirirut*

*สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ราชบุรี 70120

*Electronics Department, Photharam Technical College,
Institute of Vocational Education : Central Region 4, Ratchaburi 70120

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่แบบไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์มีประสิทธิภาพที่ 75.15/70.36 ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 70/70 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจจากแบบสอบถามของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี มีความพึงพอใจในระดับมาก

คำสำคัญ : ชุดสื่อ, เครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี

Abstract

The research purposes were : 1) To develop LED - TV learning media for certificate students of Electronic Department 2) To study achievement of students learning and 3) To study the students satisfaction in using the LED - TV learning media. The target groups were 23 students from Electronics department of Photharam Technical College, semester 1 of education year 2016. The research instruments were test and questionnaire. The data analyses were percentage, mean, standard deviation and t-test (dependent).

The results of research were as follow : 1) The media on LED - TV developed by the researcher effectively reached the criteria 70/70 with the score 75.15/70.36). The students gained more knowledge of assessment at .01 level of significance, and 3) The students were the suitability of media on LED - TV

Keywords : The learning media, The LED television.

1. บทนำ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีสมรรถนะวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2557)

สถาบันการศึกษาช่างอุตสาหกรรมมีขีดจำกัดในการพัฒนาผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของงานอุตสาหกรรม แต่สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ก็พยายามก้าวล่วงเข้าไปในการเรียนการสอนที่เป็นเรื่องราวละเอียดเฉพาะที่ตัวเองขาดความถนัด ขาดเครื่องมือ และขาดความเชี่ยวชาญที่แท้จริง ในขณะที่เดียวกันก็ละเลยการพัฒนาความสามารถพื้นฐานซึ่งอยู่ในกรอบที่โรงเรียนมีศักยภาพพอทำได้ นั่นคือการให้หลักการและแนวคิดทั่วไปทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาขาดความรู้ ความสามารถที่ถือว่าเป็นพื้นฐานในการทำงานอุตสาหกรรม (ชูศักดิ์ เปี้ยนญู, 2551)

ปัจจุบันเทคโนโลยีเครื่องรับโทรทัศน์ได้มีการพัฒนาจากระบบอนาล็อกสู่ระบบดิจิทัล โครงสร้างที่มีขนาดบาง มีน้ำหนักเบา จอภาพมีความคมชัด สามารถเชื่อมต่อสื่อภายนอกได้หลายชนิด รวมทั้งการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี ซึ่งมีผู้ใช้งานมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่เครื่องรับโทรทัศน์แบบเก่าที่มีอยู่ตามบ้านเรือนเมื่อเสียแล้วผู้ใช้ก็ทิ้งหรือขายร้านรับซื้อของเก่าไม่นำมาซ่อมใหม่อีกเนื่องจากเครื่องรับโทรทัศน์รุ่นใหม่มีราคาที่ใช้สามารถหาซื้อมาได้เป็นผลทำให้ช่างซ่อมมีงานซ่อมโทรทัศน์แบบเก่าน้อยลงและช่างซ่อมต้องพัฒนาตัวเองให้ทันเทคโนโลยี ดังนั้นความรู้ที่เกี่ยวกับเครื่องรับโทรทัศน์แอลซีดี และแอลอีดี จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับปวช. สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำความรู้เกี่ยวกับเครื่องรับโทรทัศน์แอลซีดี และแอลอีดีไปประกอบอาชีพและประยุกต์ใช้ในชีวิตได้จากประสบการณ์สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษา พบว่าสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับโทรทัศน์แอลซีดี และแอลอีดียังมีน้อยมาก การทำความเข้าใจโครงสร้าง และหลักการทำงานของเครื่องรับโทรทัศน์แอลซีดี และแอลอีดีได้ยาก ทำให้การเรียนการสอนไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์รายวิชา

ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้ผู้วิจัยได้ออกแบบพัฒนาชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอนวิชาเครื่องรับโทรทัศน์เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจทันสมัยและทันต่อเทคโนโลยี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีประกอบการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์

2.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรื่องเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี

2.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 ประสิทธิภาพของชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี มีค่าตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 70/70

3.2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี อยู่ในระดับมาก

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ขอบเขตการวิจัย

4.1.1 เนื้อหารายวิชาเครื่องรับโทรทัศน์ในเรื่องเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี และหลักการทำงานภาคต่าง ๆ

4.1.2 กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ชั้นปวช. 3 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีในภาคเรียนที่ 1/2559 จำนวน 23 คน

4.2 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

4.2.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์หลักสูตร

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาในรายวิชาเครื่องรับโทรทัศน์ โดยใช้แผนภูมิดังนี้

4.2.1.1 แผนภูมิแบบระดมสมอง (Brain Storm Chart) เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของวิชาเครื่องรับโทรทัศน์

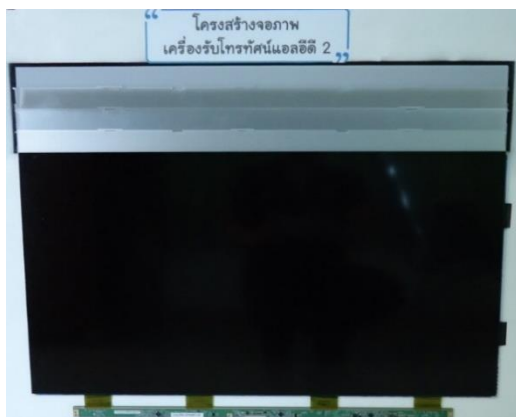
4.2.1.2 แผนภูมิแบบความคิดรวบยอด (Concept Chart) เป็นการคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

4.2.1.3 แผนภูมิโครงข่ายเนื้อหา (Content Network Chart) เป็นแผนภูมิที่มีการเชื่อมโยงกันตามลำดับก่อนหลังของเนื้อหา

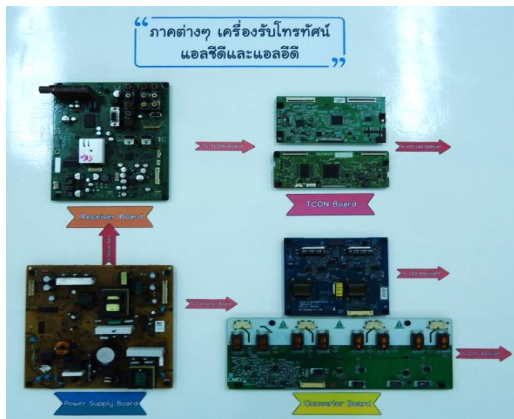
4.2.2 ขั้นตอนการนำวัสดุ อุปกรณ์มาพัฒนาชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี

4.2.2.1 นำเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีที่ไม่สามารถใช้งานได้มาทำการแยกชิ้นส่วนแผงวงจรและอุปกรณ์ต่าง ๆ ออกจากกัน

4.2.2.2 นำแผงวงจรและอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดเรียงตามแผนภูมิโครงข่ายเนื้อหาที่มีการเชื่อมโยงกันตามลำดับของเนื้อหาลงบนบอร์ด และเขียนหัวข้อประกอบดังแสดงในภาพที่ 1 และภาพที่ 2

ภาพที่ 1 ภาพแสดงโครงสร้างของจอโทรทัศน์แอลอีดี

ภาพที่ 2 ภาพแสดงภาคต่าง ๆ ของโทรทัศน์แอลอีดี

4.2.3 ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีไปประกอบการสอนในรายวิชาเครื่องรับโทรทัศน์เรื่องเครื่องรับโทรทัศน์แอลซีดี และแอลอีดีโดยการอธิบายเนื้อหาประกอบชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีตามลำดับการวิเคราะห์เนื้อหาให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ให้นักเรียนตอบคำถามครู ให้นักเรียนทำแบบฝึก และแบบทดสอบ บันทึกผล วิเคราะห์ผล และสรุป

4.2.4 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 แผนกอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม ที่เรียนรายวิชาเครื่องรับโทรทัศน์ ปีการศึกษา 1/2559 จำนวน 23 คน

4.2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2.5.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.5.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี

4.2.6 การเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการเก็บข้อมูลการเรียนการสอนรายวิชาเครื่องรับโทรทัศน์ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โดยการเก็บคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อ

4.2.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติดังนี้ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่แบบไม่อิสระ

5. ผลการวิจัย

5.1 ประสิทธิภาพของชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี

หน่วยการเรียนรู้	E1	E2
1. ภาคจ่ายไฟ	76.30	77.39
2. ภาครับสัญญาณ	75.82	68.48
3. ภาคสัญญาณเสียง	77.05	67.61
4. ภาคสัญญาณภาพ	72.48	69.35
5. ภาคคอนเวอร์เตอร์	74.11	69.78
6. ภาคแสดงผล	75.12	69.57
ภาพรวม	75.15	70.36

จากตารางที่ 1 แสดงประสิทธิภาพของชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีมีค่าเท่ากับ 75.15/70.36 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 70/70

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig
ก่อนเรียน	23	22.00	2.78	22	45.79**	0.00
หลังเรียน	23	35.26	1.94			

**p < .01

จากตารางที่ 2 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียน $\bar{X} = 35.26$, S.D. = 1.94 สูงกว่าการทดสอบก่อนเรียน $\bar{X} = 22.00$, S.D. = 2.78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ		
	($\bar{X}$)	S.D.	การแปลผล
1. สื่อที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับจุดประสงค์	4.52	0.67	มากที่สุด
2. สื่อที่สร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจภาค จ่ายไฟของเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี	4.61	0.66	มากที่สุด
3. สื่อที่สร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจภาครับสัญญาณของเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี	4.57	0.66	มากที่สุด
4. ลำดับขั้นตอนการสอนชัดเจนง่ายต่อการเรียนรู้	4.65	0.65	มากที่สุด
5. สื่อที่สร้างขึ้นได้แสดงถึงอุปกรณ์ของเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี	4.52	0.67	มากที่สุด
6. สื่อที่สร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจภาคสัญญาณเสียงของเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี	4.17	0.72	มาก
7. สื่อที่สร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจภาคสัญญาณภาพของเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี	4.35	0.78	มาก
8. สื่อที่สร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจภาคอินเวอร์เตอร์ของเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี	4.35	0.78	มาก
9. สื่อที่สร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจภาคแสดงผลของเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดี	4.48	0.67	มาก
รวม	4.47	0.69	มาก

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ประสิทธิภาพของชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีมีค่า 68.91/70.36 ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 70/70 สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน $\bar{X} = 35.26$, S.D. = 1.94 สูงกว่าการทดสอบก่อนเรียน $\bar{X} = 22.00$, S.D. = 2.78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีอยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.69

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเนื่องจากเป็นสื่อของจริงสามารถจับต้องได้ง่ายต่อการทำความเข้าใจสอดคล้องกับทฤษฎีและหลักการเลือกสื่อการเรียนการสอนของ Jerrold E. Kemp และ Don C. Smelle (1989) กล่าวคือนอกจากงานการเรียนรู้หรือสถานการณ์การเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดถึงสื่อที่จะเลือกใช้แล้ว สิ่งสำคัญประการต่อมาในการพิจารณาเลือกใช้สื่อการสอนคือ คุณลักษณะของสื่อซึ่งผู้สอนควรศึกษาคุณลักษณะของสื่อแต่ละชนิดประกอบในการเลือกสื่อการสอนด้วย

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เนื่องจากชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีเป็นสิ่งแปลกใหม่อธิบายบล็อกไดอะแกรมเป็นขั้นตอนที่เข้าใจได้ง่ายสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิขิต เกิดมงคล (2558) พบว่าการเรียนของนักศึกษาภายหลังการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเสริมทักษะการสร้างสื่อการสอน Augmented Reality สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

7.3 นักเรียนมีความพึงพอใจชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นสื่อของจริงสามารถจับต้องได้ เป็นสิ่งแปลกใหม่ อธิบายบล็อกไดอะแกรมเป็นขั้นตอน ง่ายต่อการทำความเข้าใจสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ มงคลชัยชนะ (2553) ที่พบว่าสำหรับผู้สอนแล้วสามารถลดเวลาในการสอนและสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้เร็วขึ้นชุดสื่อการสอนนี้เข้าใจได้ง่ายและน่าสนใจสำหรับผู้เรียน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 สื่อที่สร้างขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจภาคเสียงเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีมีความพึงพอใจน้อยสุดควรแยกภาคเสียงออกมาแสดงรายละเอียดและบล็อกไดอะแกรมการทำงานให้ชัดเจน

8.2 ในการพัฒนาชุดสื่อเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีควรศึกษาเครื่องรับโทรทัศน์แอลอีดีของแต่ละยี่ห้อและใช้เครื่องรับโทรทัศน์ที่มีขนาดจอภาพที่ไม่ใหญ่เกินไปเพื่อความสะดวกในการออกแบบ ขนาด น้ำหนัก ความสะดวกในการใช้งาน การเก็บและขนย้าย

9. เอกสารอ้างอิง

- ชูศักดิ์ เปี้ยนภู. (2551). **หลักการจัดการเรียนการสอนช่างอุตสาหกรรม : แนวคิดในการพัฒนาบุคคล.** กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรส โปรดักส์.
- ลิขิต เกิดมงคล. (2558). **การพัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อเสริมทักษะการสร้างสื่อการสอน Augmented Reality.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สมบัติ มงคลชัยชนะ. (2553). **การสร้างชุดการสอนระบบสตาร์ทไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ยานยนต์.** พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2557). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม เล่ม 1.** กรุงเทพฯ: แผนกวิชาการพิมพ์ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.
- Jerrold E. Kemp. (1989) **Planning, Producing, and Using Instructional Media.** New York: Macmillan.